

виток. Шлях, який мають пройти разом клієнт та психолог-консультант, набагато довший, ніж у попередньому випадку. Йдеться не про подолання непростой життєвої ситуації, не про вихід із кризи, пов'язаної із відносинами, навіть не про ставлення до себе. У разі не влаштовують звичний спосіб життя, повсякденне його якість.

Отже, кризові явища є збудниками стресових ситуацій. За будь-якого розвитку кризи багато суб'єктів підприємницької діяльності, особливо це стосується України, переживають стрес, який супроводиться звичними для нашої економіки явищами – важким доступом до кредитних ресурсів, інфляцією тощо [1]. Необ'єктивна оцінка проблеми та спроби боротися зі стресом, звинувачуючи інших, ведуть до зростання стресу. Визначивши проблему, потрібно якнайбільше про неї дізнатися. Визначення проблеми та наявність інформації про неї дозволить знайти способи вирішення труднощів.

Список використаних джерел:

1. Семиченко В. А. Психологія особистості. К. : Ешке О. М., 2001. 427 с.
2. Briggeman, Brian C., Debt, Income, and Farm Financial Stress. Main Street Economist. 2010. Issue 6. URL: https://www.kansascityfed.org/publicat/mse/MSE_0610.pdf.

Abstract. Crisis phenomena are triggers of stressful situations, and food security is one of the factors for overcoming stressful situations. The publication is about overcoming a difficult life situation, about getting out of a crisis. The main condition for a quick exit from critical situations is the presence of a close environment that softens a person's experiences and helps him adapt to new conditions more quickly. In a critical situation, if there is a need for advisory help, then it is short-lived. Such a consultation makes it easier to understand what is happening, increases self-confidence, and helps to choose options for solving a life conflict.

Keywords: stressful situation, food security, critical situation, life situation, existential vacuum.

УДК [37.017.7:378.4]:355.01

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Шарата Н. Г., д-р пед. наук, професорка

e-mail: sharata@mnau.edu.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. У статті висвітлено досвід виховної роботи у Миколаївському національному аграрному університеті під час війни. Виховна робота завжди була невід'ємною складовою освітнього процесу, а зараз, в умовах військової агресії РФ проти України, її важливість складно переоцінити. З'ясовано, що розвиток виховної діяльності та національно-патріотичного виховання молоді базується на принципах національної самобутності українського народу, його консолідації навколо спільного майбутнього, національної державності українського народу, захисту незалежності, територіальної цілісності України та

формування спільних ціннісних орієнтирів через дієву участь Миколаївського національного аграрного університету у процесі розбудови України.

Ключові слова: виховання, національно-патріотичне виховання, війна, здобувачі вищої освіти, заклад вищої освіти, патріотизм.

На сьогодні необхідність роботи з молоддю на державному рівні очевидна. Адже становлення особистості відбувається саме у закладі вищої освіти.

Вдосконалення процесу виховання молоді розглядали у своїх працях такі науковці: О. Вишневський, В. Оржеховська, П. Підкасистий, В. Постовий, О. Сухомлинська, К. Чорна та інші. [1-4].

Кожне покоління випускників Миколаївського національного аграрного університету (далі – МНАУ) підтвердить думку, що славна 39-річна історія існування закладу вищої освіти завжди трималася на стосунках між науково-педагогічними працівниками та студентською молоддю, побудованих на співдружності, співпраці й ділового партнерства. Сьогодення ставить перед педагогами нові завдання, адже їхня діяльність під час воєнного стану потребує належної психолого-педагогічної підготовки. Наразі жоден здобувач вищої освіти не залишається поза увагою кураторів академічної групи, які постійно підтримують зв'язок з усіма здобувачами вищої освіти та їхніми батьками, щоденно спілкуючись зі студентською спільнотою.

Розвиток виховної діяльності та національно-патріотичного виховання молоді базується на принципах національної самобутності українського народу, його консолідації навколо спільного майбутнього, національної державності українського народу, захисту незалежності, територіальної цілісності України та формування спільних ціннісних орієнтирів через дієву участь МНАУ у процесі розбудови України.

Метою розвитку виховної діяльності та національно-патріотичного виховання молоді у МНАУ є формування та утвердження української громадянської ідентичності на основі єдиних суспільно-державних цінностей і загальнолюдських цінностей, принципів любові та гордості за власну державу, її історію, мову, здобутки та досягнення у галузі культури, економіки, науки, спорту, дієве сприяння органам державної влади та органам місцевого самоврядування в захисті і охороні національної державності українського народу, готовність до захисту державної незалежності і територіальної цілісності України, усвідомлення громадянського обов'язку із розвитку успішної країни та забезпечення власного добробуту в ній [5, с.27].

Виховна діяльність в університеті орієнтована на виховання патріотично налаштованої, моральної, культурної, професійної й соціально адаптованої особистості, здібної ефективно реалізовувати свої права й обов'язки, успішно здійснювати свою професійну діяльність.

Актуальним є розвиток такої сукупності компетентностей, яка забезпечує виховання у молоді таких якостей: відповідальність, здатність працювати у команді та приймати спільні рішення, уміння регулювати конфлікти ненасильницьким шляхом, толерантність, розуміння та сприйняття різних культур, релігій, мов та національних традицій, володіння новими технологіями,

здатність до здійснення інноваційної діяльності, адаптація до умов сучасного світу, саморозвиток, уникнення спорів, вирішення конфліктних ситуацій.

Стратегічні пріоритети розвитку виховної діяльності та національно-патріотичного виховання молоді у МНАУ включають такі напрями:

- сприяння діяльності студентського самоврядування та участі молоді у провадженні освітньої діяльності в університеті;

- формування української громадянської ідентичності через проведення заходів, спрямованих на впровадження та утвердження суспільно-державних цінностей, розвитку громадянської ідентичності населення України (підвищення ролі української мови як національної цінності, популяризація та збереження культурної спадщини та культурних цінностей, сприяння утвердженню сімейних цінностей та активному залученню сім'ї до процесу національно-патріотичного виховання);

- поглиблення співпраці з представниками української діаспори у сфері національно-патріотичного виховання, збереження і популяризація української мови, культури, формування національної ідентичності;

- популяризація та збереження національного аудіовізуального продукту (національні фільми, кінохроніка, телепередачі, музика) національно-патріотичного, морально-духовного та науково-освітнього тематичного спрямування в Україні та світі;

- формування науково-методологічних і методичних засад національно-патріотичного виховання через здійснення заходів, які спрямовані на розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання;

- адаптація молоді до корпоративної культури МНАУ через систему соціально-психологічного клімату та формування відповідної матеріально-технічної бази, забезпечення стійкості учасників освітнього процесу за участю завідувача Психолого-педагогічної лабораторії науково-просвітницьких інноваційних технологій розвитку особистості МНАУ, запобігання конфліктним ситуаціям, формування громадсько-правової суспільної свідомості, формування громадсько-правової суспільної свідомості, формування екологічної та соціальної відповідальності;

- створення умов взаємодії, індивідуальний підхід у розкритті та розвитку талантів та можливостей молоді;

- розвиток інформаційно-медійного простору, розширення діяльності «МНАУ-TV» у іміджевих та профорієнтаційних заходах;

- сприяння реалізації заходів зі здорового способу життя, соціальної активності, розвитку фізично здорової особистості;

- сприяння розвитку військово-патріотичного виховання через здійснення заходів, які спрямовані на формування у молоді готовності до захисту України, громадського сприяння безпеці та обороні (оборонна свідомість, популяризація і підвищення престижу військової служби, розвиток військово-прикладного спорту, початкова військова підготовка, набуття необхідних компетентностей у сфері безпеки та оборони, вшанування захисників державності та цілісності території України);

- виховання ставлення до праці як до першої життєвої необхідності, важливої цінності й головного способу досягнення особистого успіху, формування потреби у професійному розвитку, цілеспрямованості, готовності до комунікацій у професійній діяльності та суспільному житті;

- розвиток навичок адекватної самооцінки та оцінки результатів своєї діяльності, роботи у колективі, формування комфортних соціально-психологічних умов для комунікативно-особистісного розвитку молоді;

- збереження та закріплення традицій МНАУ, спрямованих на виховання у молоді корпоративної культури та єдності колективу;

- реалізація системної соціально-психологічної й психолого-педагогічної допомоги й підтримки молоді;

- створення умов до розвитку творчої всебічно розвиненої особистості, удосконаливши роботу гуртків, центрів з гуманітарних дисциплін та художньої самодіяльності факультету культури й виховання;

- створення сприятливих умов для занять різноманітними формами оздоровлення, рекреації та реабілітації, фізичною культурою і різними видами спорту учасниками освітнього процесу;

- забезпечення належних умов проживання, навчання й відпочинку молоді у гуртожитках, їхнього оздоровлення шляхом залучення до спортивно-масової роботи й організаційного відпочинку у канікулярний період;

- спонування молоді до протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, спрямування учасників освітнього процесу до розвитку багатовекторності виховання (національно-патріотичного, духовного, екологічного, естетичного професійного тощо);

- сприяння у подальшому розвитку руху волонтерства та благодійної діяльності;

- сприяння у проведенні заходів для молоді спільно із органами студентського самоврядування.

Основні виховні завдання в університеті реалізовувалися як через зміст дисциплін, що викладаються, виховання власним прикладом, так і через створення сприятливого виховного середовища для самореалізації особистісного потенціалу, а також через позанавчальну діяльність студентської молоді.

Діяльність Миколаївського національного аграрного університету ґрунтується на пріоритетах поєднання освіти, науки та виробництва. Здобувачі вищої освіти отримують фахові компетенції на заняттях й в умовах виробництва, а також із залученням фахівців з виробництв, що є суттєвою перевагою освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти.

Миколаївський національний аграрний університет – це моноліт, цілісна система, яка працює злагоджено, ефективно, успішно, результативно попри зовнішні фактори. Якими складними не були б обставини, але в університеті кожен на своєму місці відстоює свій фронт однозначно і невідворотно.

Список використаних джерел:

1. Василь Сухомлинський: життєвий шлях та педагогічні погляди / Кузьменко В. В. та ін. Херсон: КВНЗ «Херсон. акад. неперерв. освіти», 2013. 111 с.

2. Виховна система загальноосвітнього навчального закладу: контури розвитку: посібник/ авт.-уклад. Кириченко В. І.; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. В. М. Оржеховської. Тернопіль: Терно-граф, 2013. 302 с.
3. Вишневецький О. Сучасне українське виховання: пед. нариси. – Львів : Львівський обл. наук.-метод. ін-т освіти: Львівське обл. пед. т-во ім. Г.Ващенко, 1996. 238 с.
4. Оржеховська В. М., Федорченко Т. Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу: навч.-метод. посіб. Кіровоград: Імекс. 2014. 171 с.
5. Стратегія розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2023-2032 рр. Миколаїв. 115 с.

Abstract. The article highlights the experience of educational work at the Mykolaiv National Agrarian University during the war. The works of scientists regarding the definition of «education» in the works of scientists were analyzed. Educational work has always been an integral part of the educational process, and now, in the conditions of military aggression of the Russian Federation against Ukraine, its importance is difficult to overestimate. It was found that the development of educational activities and national-patriotic education of youth is based on the principles of national identity of the Ukrainian people, its consolidation around a common future, national statehood of the Ukrainian people, protection of independence, territorial integrity of Ukraine and the formation of common value orientations through the effective participation of the Mykolaiv National Agrarian University in the process of development of Ukraine.

Keywords: education, national-patriotic education, war, students of higher education, institution of higher education, patriotism.

УДК 338.439.02:330.567

РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТИ, НАУКИ, ВИРОБНИЦТВА І ВЛАДИ У СТАНОВЛЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ КРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Шарін О. В., старший викладач
e-mail: sharin@mnau.edu.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. У тезах розглядається роль інтеграції освіти, науки, виробництва та влади у становленні продовольчої незалежності країни на прикладі Миколаївського національного аграрного університету. Досліджується взаємозв'язок між навчальним процесом, науковими дослідженнями, виробництвом та владою, що сприяє підготовці кваліфікованих фахівців та розвитку агропромислового комплексу. Розглядаються конкретні приклади співпраці Миколаївського національного аграрного університету з провідними компаніями аграрного сектору та владою на різних рівнях. Висвітлюється важливість інтеграції для забезпечення продовольчої незалежності країни та забезпечення якості та доступності продуктів харчування для населення.

Ключові слова: продовольча незалежність, інтеграція, освіта, наука, виробництво, влада, Миколаївський національний аграрний університет, агропромисловий комплекс, співпраця.